

ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД У ПРОБЛЕМНОМУ ПОЛІ НАСТУПНОСТІ ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

Аналіз наукової літератури та існуюча практики на сьогоднішній день свідчить, що проблема наступності дошкільної та початкової освіти, незважаючи на свою перспективність й актуальність, в Україні залишається невирішеною. Спостерігається розбалансованість розвитку й виховання дітей на рівнях дошкільного та початкового шкільного віку. Це має свій прояв у відсутності зацікавленості до навчання, у неспроможності дитини самостійно сформулювати мету, вектори й способи її втілення, накопичення новаторського досвіду навчальних дій. Окрім цих факторів, у дітей відзначається соціальна нерозвиненість, прояви агресії в процесі опанування пізнавальних завдань, нездатність до взаємодії з однолітками.

Системні спостереження та аналіз дозволяють стверджувати, що ми маємо справу з парадоксальною ситуацією – декларуванням наступності між рівнями освіти та їх нереалізованістю. У дошкільному, як і в початковому шкільному віці, домінують інформаційно-відтворювальні технології навчання, підґрунтям яких є запам'ятовування й відтворення отриманої інформації. Такий процес генерує в дитини пасивну та погоджувальну позицію, сприяє гальмуванню розвитку пізнавальної активності і, з праксеологічного погляду, навряд чи готує її до школи.

Підставою стосовно квалітативної трансформації завдань, змісту навчання, методичної й технологічної складових, способів взаємодії педагога з дітьми цих вікових груп відповідно до суб'єкт-суб'єктної концепції освіти сьогодні мають бути наступні пріоритети:

- інноваційні види діяльності, прийоми їх ефективного використання для розвитку та удосконалення в дітей дошкільного та початкового шкільного віку різноманітних компетенцій (пізнавальної, комунікативної, ціннісно-змістової, інформаційної тощо);

- реалізація міжпредметної інтеграції, в основі якої - спрямування розвитку дитини, формування в неї критичного мислення при вирішенні проблеми, мотивація в набутті системи знань і самостійного їх застосовування;

- урахування психологічних та індивідуальних особливостей дітей конкретної вікової групи.

Продуктивне навчання в початковій школі значною мірою визначається періодом дошкільної освіти, у якому в споконвічно дитячій діяльності (грі, малюванні, конструюванні, музиці) закладаються базові для подальшого розвитку дитини загальнокультурні, особистісні основи. Отже, «наступність передбачає природність і невимушеність переходу дитини у шкільне життя в межах специфічно дитячих видів діяльності» [1, с. 6]. Слід зазначити, що на цьому шляху ми, зазвичай, не звертаємо увагу на те, що, на наш погляд, є наріжною проблемою освіти: ми не вчимо дітей *думати!*

Педагогічні напрацювання дозволяють з упевненістю стверджувати: займаючись різними видами діяльності за певних умов, дитина з раннього дитинства здатна до аналізу, порівняння, узагальнення, формулювання висновків.

«Методичні і теоретичні засади реалізації наступності у системі освіти в цілому, важливо акцентувати насамперед на тих загальних принципах, що на них вибудовується сучасна освіта і які стосуються дошкільної і початкової школи. Вони зосереджені на проблемах розвитку дитячої особистості, що є кінцевою метою вдосконалення всіх освітніх систем» [2].

Література

1. Богуш А.М. Підготовка педагогічних кадрів до реалізації принципу наступності дошкільної і початкової ланок освіти / А.М. Богуш // Гуманізація навчально-виховного процесу : Збірник наукових праць. – Слов'янськ : Видавничий центр СДПУ, 2007. – С. 3-8.

2. Савченко О. Я. Наступність і перспектива в роботі двох перших ланок освіти /О.Я. Савченко // Дошкільне виховання. – 2000. – № 11. – С. 4-5.